

Paa vidnets forespørsel, om han nu kunde gaa op, svarte tyskeren ja, men han la til, at han kunde ta det med ro, for nogen skytning vilde det ikke bli, saalænge tyskerne var ombord. Vidnet var med senere at bringe bomber fra U-baaten ombord i «Gurth» og «Voss». Da dette var besørget, rodde man bort for at avvente sænkningen. Vidnet mener at de laa omkring 100 meter borte fra «Gurth». Der var da kommet til en masse fiskerbaater for at se paa sprængningen. Denne foregik omtrent en halv time senere. Der hørt tre eksplosioner. Op skorstenen kom der damp — ellers saaes intet undtagen sort røk for hver eksplosion. «Gurth» sank omtrent en halv time senere. Vidnet saa, at tyskerne firte ting ned i giggen, men hvad det var, vet han ikke. Noget andet av interesse har vidnet ikke at berette. Bisidderne har intet spørsmåal de ønsker stillet. Oplæst og vedtat. Vidnet avtraadt.

Fremstod Trygve Berg, født 6te mars 1894 i Trondhjem, matros paa «Gurth». Vidnet stod tilrørs da varselskuddet kom. Vidnet saa ikke U-baaten inden varselskuddet kom. Vidnet tror, at U-baaten da kun var omkring to skibslængder fra «Gurth». Da vidnet fik øie paa U-baaten, laa den mellem flere fiskerbaater. U-baaten styrte ret paa «Gurth» og sendte nok et skud, hvis projektil suste ret over broen forbi ørene paa folkene der. Efter det første varselskud gaves paa kapteinens ordre venstre ror, og kursen sattes ret paa land. Maskinen stoppedes, men derpaa gik skibet med «sagte fart» ret mot land indtil det andet skud kom. Da stoppedes maskinen. Skibet fortsatte at sige ret mot land. Mellom de to skud mener vidnet, at der hengik 5 til 6 minutter. Da maskinen stoppedes for godt var skibet klods i stranden. Vidnet mener, at det skulde været en let sak at ha svømmet til land. Med klær paa.

Fra tyskerne atter satte maskinen igang, indtil «Gurth» blev stoppet for at sænkes, mener vidnet at der hengik omtrent 10 minutter. Vidnet tror, at baaten dengang den sænkedes endnu ikke var kommet tre engelske mil fra kysten.

Bisidderne ønsker intet spørsmåal stillet. Oplæst og vedtat.

Vidnet avtraadte.

Vidnerne foreholdtes edens betydning. Eden avlagdes.

Sjøforklaringen avsluttedes.

Bilbao den 10de mai 1917.

Johannes K. Sømme (sign.).

Georg Bjørnstad (sign.),
fhv. fører D/S «Oria».

A. J. Hansen (sign.),
fhv. fører D/S «Farmand».

D/S „Tore Jarl“ (M. G. R. T.) av Trondhjem.

Reg.ton, br.: 1256, last: kul og passagerer, ødelagt 7de mai paa reise fra Newcastle til Trondhjem. Omkommet: 1 mand.

Sjøretten i Trondhjem gjør vitterlig:

Aar 1917 den 23de mai blev sjøret sat paa Det Nordenfjeldske Dampskibsselskabs kontor, administreret av byfogdens edsvorne fuldmægtig, under medbetjening av de faste sjøretsmedlemmer.

Hvor da: Foretokes ny sak nr. 120, 1917: Sjøforklaring over D/S «Tore Jarl».

Utdrag av D/S «Tore Jarl»s dagbok.

Søndag 6te mai 1917.

Kl. 3 fmd. avgik skibet fra Newcastle med en ladning bestaaende av 1100 ton kul, 20 tons koks, ca. 15 tons stykgods, 500 sækker post og 27 passagerer, bestemt til Trondhjem.

Ifølge ordre av britiske autoriteter møtte man en konvoy 8' ost av Tyne, som styrte nordover, og som man sluttet sig til. Konvøyen bestod av 6 baater, eskortert av 2 destroyere og 4 armerte trawlere. Alt gik godt og vel til mandag formiddag 7de mai kl. 10, da skibet befandt sig ca. 95 kvm. S. 1/2 V. av Sumburgh Head, Shetland, rammedes skibet av en torpedo litt forenom midtskibs paa styrbords side. Skibet begynde straks at synke saa det var intet andet at gjøre end at gaa i livbaatene.

Passagerer og mannskap kom alle i livbaatene med undtagelse av en passager, Olaf Johansen Berglund som savnedes og ingensteds var at se. Da baatene var kommet

klar av skibet forsvandt det. Samtlige blev straks efter optat av en av de armerte trawlere, som fulgte konvøyen, og ilandsat i Lerwick kl. 11 aften hvor der blev sørget for passagerer og mandskap paa bedste maate.

O. Egge.

Journalutdraget konferertes med den i retten foreviste dagbok og befandtes at være i overensstemmelse med denne.

Fremstod kapteinen, Oluf Oscar Egge, 41 aar gammel, bopæl Trondhjem, bekjendt med ansvaret for forklaring for retten.

Efter at ha paa hørt journalutdragets oplæsning vedtok han dette som rigtig og som sin forklaring for retten.

Paa speciel eksamination forklarer kapteinen at «Tore Jarl»s var første skib i konvøyen. De hadde en trawler forut og en jager til styrbord.

De saa ingen u-baat hverken før torpederingen eller efter. Av utkik var kapteinen og 2den styrmand paa broen. De fleste av passagererne var paa dæk, nogen 3dje klasses passagerer i messen forut og den omkomne har antageligvis været i lugaren som laa temmelig nøiagtig der hvor torpedoen traf skibet.

I løpet av et par sekunder var forskibet under vand. Der var derfor ingen tid til at varsle passagererne som av sig selv git til baatene. Det eneste de fik reddet var skibets dagbok. Efterat forskibet var under vand gik det ca. 3 minutter hvorefter hele skibet forsvandt pludselig. Baatene var da en 3—4 baatlængder fra skibet. Kapteinen er overbevist om at skibet er blit torpedert da flere av passagererne, blandt andet kaptein Aas fra «Nidelven» har set luftblæserne fra torpedoen. «Tore Jarl» redningsmateriel var i fuld orden. Der fandtes ombord 4 flaater, 3 livbaater samt en travaljebaater. Samtlige baater utsvinget. Grunden til at ikke flere omkom var dels den at de fleste av passagererne var sjømænd og vidste hvorledes de skulde forholde sig, dels at livbaatene var i fuld orden og øieblikkelig kunde sættes paa vandet. Passagererne var git anvisning paa hvilken baat de i tilfælde skulde gaa ombord i. Av samme konvøy blev intet andet skib torpedert. Der var ikke git nogen speciel

ordre om skibenes plads i konvøyen. De sluttet sig til konvøyen efterhvert som de kom ut av Tyne.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 1ste vidne Burchard Klüver, 29 aar gammel, bopæl Mosjøen, 1ste Styrmand paa «Tore Jarl», kapteinen ubeslegtet.

Som 2det vidne Olaf Bolling, 29 aar gammel, bopæl Trondhjem, 2den styrmand paa «Tore Jarl», ubeslegtet med kapteinen.

Som 3dje vidne Hans Edvard Hansen, 30 aar gammel, bopæl Trondhjem, 1ste maskinist paa «Tore Jarl», kapteinen ubeslegtet.

Vidnerne forberedtes til edsavlæggelse, hvorefter 2det og 3dje vidne foreløbig avtraadte.

Efterat 1ste vidne hadde paa hørt journalutdragets oplæsning vedtok han samme som rigtig.

Paa speciel eksamination forklarer vidnet, at han laa tilkøis paaklædt. Han vaagnet ved at torpedoen rammet og sprang øieblikkelig til sin baat uten at han fik tid til at medta nogetsomhelst. Umiddelbart efterat de var klar av skibet, sank dette. Det kunde gaa en ca. 4 minutter mellem torpedoen rammet og baaten sank. Redningsmateriellet var i ypperlig orden.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 2det vidne som forklarer at han var paa broen. Han hadde netop gaat ind i karthuset for at ansætte skibets plads paa kartet da torpedoen rammet. Vidnet sprang da øieblikkelig til sin livbaat og fik den hurtigst mulig paa vandet. Skibet sank i løpet av ca. 4 minutter. Der var ikke tale om at faa sendt noget bud til passagerer eller holde tal over at man fik alle med. Da vidnet gik i baaten hadde skibet sterk slagside til styrbord og forskibet var da allerede under av vand.

Vidnet holdt hele tiden utkik efter u-baater, men man opdaget ingen hverken før torpederingen eller efter. Passagererne var ved ankomsten til skibet fordelt til baatene og der var slaat lister op i gangene om hvorledes passagererne skulde forholde sig og til hvilke baater de i tilfælde skulde begi sig. Ombord paa travleren som optok dem blev det uttalt at eksplosionen var for svak til

det kunde være en mine og vidnet gaar derfor ut fra at de blev torpedert.

Forøvrig forklarte han sig overensstemmende med journalutdraget og kapteinen.

Oplæst og vedtat.

Fremstod paany 3dje vidne som forklarer at han hadde vagt i maskinen. Da torpederingen fandt sted stoppet han uten ordre maskinen og løp til sin baat. Vidnet løp dog indom sin lugar og fik med sig en bylt klær. Umiddelbart efterat de var kommet i baatene sank skibet ca. 4 minutter efterat de var torpedert.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne edfæstedes.

Baumann bad sjøforklaringen sluttet.

Eragtet:

Sjøforklaringen sluttet.

Retten hævet.

Asbj. Lindboe,
edsv.

R. Wisløff.

Einar Dyblie.

Ingrid Wiggen.

D/s „Tiger“ (K. M. F. G.) av Tønsberg.

Reg.-ton br.: 3273, last: jernmalm, ødelagt 7de mai paa reise fra Agua Amarga til Cardiff. Omkommet: ingen.

Den 8de mai 1917 avholdtes paa Generalkonsulatet i Bilbao sjøforklaring angaaende sækning ved tysk u-baat av d/s «Tiger» av Tønsberg, kjendingssignal K. M. F. G., 2116 tons netto, ført av kaptein E. Hansen.

Forretningen bestyrtes av generalkonsul Sømme og som bisiddere fungerte kaptein Georg R. Bjørnstad, fører av sænket damper «Oria», samt kaptein Andreas J. Hansen, fører av sænket damper «Farmand».

Fremstod kaptein Einar Hansen, fører av det sænkede dampskib «Tiger» medbringende skibets dagbok samt et utskrift av samme forsaavidt sækningen angaar, der var saalydende:

Journalutdrag.

Tirsdag den 1ste mai 1917 avgik d/s «Tiger» av Tønsberg, kaptein E. Hansen, vel

utstyrt og bemandet, med en ladning jernmalm fra Agua Amarga bestemt for Cardiff. Skibet navigertes hvor praktisk, væsentlig indenfor terretorialgrænsen indtil Cap Finisterre; hvorpaa holdtes endnu nærmere land saaledes at Pescador og Pl. Cadel fyrtaarn passertes i kun $\frac{3}{4}$ kvm avstand, sidstnevnte kl. 10,35 fmd. 7de mai. Man fortsatte i samme avstand fra land indtil kl. 11,40 fmd. samme dag, da man observerte et mot land passerende periskop ret forut, ca $\frac{1}{2}$ kvm. av. Straks efter vedkommende periskop en strek om styrbord og forsvandt saa. Man gav haardt bagbord ror, for om mulig med kurs ret mot land at undgaa u-baaten. Denne hadde imidlertid hævet sig over vandet og beskjøt «Tiger» først med smaa skyts og derpaa med kanon av temmelig svært kaliber. Herunder gjennemboret og splintret 2 granater 2den og 3dje maskinistens lugar, midtskibs, skibssiden ved I-luken og donkymands og fyrbøterlugaret forut. Mandskapet der under skytningen opholdt sig paa midtskibet var stygt utsat og blev beordret i baatene; men da bagbords baat fandtes at være ødelagt av granater, maatte alle mand gaa i styrbords baat. Michicoco fyrtaarn nu i misv. O.S.O. ca 3' av, samtidig opholdt skytningen. U-baatens chef beordret livbaaten langs siden, og den blev efterkommet, hvorpaa 5 av vore mandskaper maatte gaa ombord i u-baaten, medens chefen og 4 marinesoldater sattes ombord i «Tiger» medbringende et større parti bomber, hvormed skibet skulde (sænkes) sprænges. Kap. Hansen protesterte og paapekte det ulovlige i at beskytte og sænke skibet indenfor neutralitetsgrænsen, men til ingen nytte. Lukerne blev aapnet og flere bomber anbragt i hvert rum. Styrbords gig var imidlertid sat paa vandet, endel av mandskapet gik over i denne og begge baater blev beordret fra skibet, medens u-baatchefen og hans mænd forblev ombord. «Tiger»s maskine saaes sat igang og kurs ret av land. De av «Tiger»s mandskaper som befandt sig ombord i u-baaten blev atter optat av begge baater derpaa tat paa slæp av et dampfiskefartøi der befandt sig i nærheten og slæpt ind til Bilbao, hvortil man ankom kl. 4,30 emd. den samme dag.

(Sign.) E. Hansen,
fører.